

47 Kulttuuri- ja liikuntalautakunta

Vastuuhenkilö: hyvinvointijohtaja

Kuvaus 2023 ja keskeiset muutokset

Kulttuuri- ja liikuntalautakunnan alaiseen toimintaan kuuluvat kulttuuripalvelut (kirjasto, museot, orkesteri, yleinen kulttuurityö ja lastenkulttuuri), konservatorio ja kansalaisopisto sekä liikuntapalvelut. Palveluilla tuetaan ja edistetään eri ikäisten kuntalaisten hyvinvointia.

Vuoden 2023 talouden ja toiminnan suunnittelussa on lähdetty siitä, että pandemian aiheuttama pudotus palvelujen käytössä on ohi ja asiakkaat löytävät palveluihin lähes pandemiaa edeltävässä laajuudessa. Palveluiden käytöllä on tulonhankinnan näkökulmasta merkittävä rooli. Jo nyt on huomattavissa, että asiakkaiden käyttäytymisessä on tapahtunut muutosta siten, että pääsyliput ostetaan aiempaa myöhemmin ja etenkin orkesterin osalta on nähtävissä haasteita saada kuulijat jälleen konserttien pariin.

Sirkkalan liikunta- ja monitoimihalli parantaa voimistelun tilakysymystä huomattavasti Joensuussa. Samoin uusi tila tarjoaa nuorille viihtyisän ja monipuolisen liikunta- ja vapaa-ajanviettopaikan. Tiloihin sijoittuva black box –tila puolestaan tarjoaa eri kulttuurin harrastajille muuntautuvan ja uudenlaisen esitystilan sekä hyvät katsomotilat.

Liikunnan keskeisin toimitiloihin liittyvä hanke on jäähallin peruskorjaus, joka parantaa huomattavasti tilojen käyttömukavuutta sekä lisää tilojen turvallisuutta ja nykyaikaisen tekniikan hyödyntämistä tiloissa.

Kulttuurin saralla merkittävin tiloihin liittyvä hanke on kaupungintalosta museoksi –suunnittelun aloittaminen. Vuoden 2023 lopulla valmistuvat myös Pamilonkadulle uudet kokoelmatilat, joissa toimii jatkossa myös koko museotoimen keskitetty verstastoiminta. Tiloissa pystytään ottamaan myös työturvallisuusseikat nykyistä paremmin huomioon. Rantakylän kirjaston remontti valmistuu vuoden 2023 aikana.

Tehdään kokonaisselvitys siitä, kuinka kaupungin toimesta voidaan parantaa terveyden ja hyvinvoinnin edistämistä kulttuuri- ja liikuntapalveluilla huomioiden esim. palvelujen asiakasmaksut.

Toiminnalliset tavoitteet 2023

Strateginen painopiste: Kasvatuksen, koulutuksen ja opiskelun Joensuu		
Tavoitelinjaus: Lapset, nuoret ja perheet saavat oikeanlaista tukea oikeaan aikaan. Edistämme monipuolisia harrastusmahdollisuuksia.		
Toiminnallinen tavoite 2023	Mittari ja tavoitetaso 2023	Vastuutaho
Harrastamisen Suomen mallin mukaisen toiminta vakiintuu	Suomen mallin mukaista harrastustoimintaa on jokaisessa Joensuun peruskoulussa	HEP, koulutus, liikunta- ja kulttuuripalvelut
Liikkumisaktiivisuuden lisäämisen tähtäävän suunnitelman jalkauttaminen	Yhden kuntosalin päivittäminen	Liikuntapalvelut
Yhteistyön tiivistäminen Itä-Suomen Liikuntaopiston kanssa	Yhteisen, liikkumisaktiivisuutta lisäävän hankkeen käynnistäminen	Liikuntapalvelut

Toiminnallinen tavoite 2023	Mittari ja tavoitetaso 2023	Vastuutaho
Liikuntatietoisuuden kasvattaminen	Liikunta-aktiivisuuskyselyn tulosten saattaminen toimialojen päätöksen pohjaksi	Liikuntapalvelut
Strateginen painopiste: Osallisuuden, menon ja meiningin Joensuu		
Tavoitelinjaus: Vahvistamme Joensuun mainetta ja tekoja tapahtumakaupunkina.		
Toiminnallinen tavoite 2023	Mittari ja tavoitetaso 2023	Vastuutaho
Kulttuurin unelmavuoden tapahtumien ja osallistujien lukumäärä	Tapahtumia 100 ja kävijöitä 15 000	Kulttuuripalvelut
Tavoitelinjaus: Kulttuuri lisää hyvinvointia ja elinvoimaa. Joensuussa kulttuurin puroista kasvaa elämän virta. Luomme mahdollistavan tekemisen meiningin, jossa tekijät ja kokijat kohtaavat. Joensuussa yhdistetään kova ja pehmeä infrastruktuuri siten, että kulttuurin sisällöt vahvistavat kaupungin ainutlaatuisuutta, yrittäjyyttä ja työllisyyttä sekä uusien muuttajien kotoutumista. Karjalaisen kulttuurin omaleimaisuutta tuodaan esille.		
Toiminnallinen tavoite 2023	Mittari ja tavoitetaso 2023	Vastuutaho
Kulttuurista hyvinvointia	Tapahtumien lukumäärä 5% enemmän	Kulttuuripalvelut
	Kulttuuripalvelujen kuntalaiskyselyn tulokset analysoitu ja suunniteltu toimenpiteet tulosten pohjalta	Kulttuuripalvelut
	Kulttuurin TEA-viisarin tavoitetaso kuntakeskiarvo 66	Kulttuuripalvelut
Kulttuurista elinvoimaa	Kulttuurin unelmavuosi mahdollistaa ulkoiset tapahtumat	Kulttuuripalvelut
	Ulkopuolisten tuotantojen määrä kasvaa yhdellä eli 2	Kulttuuripalvelut
Mahdollisuuksia kulttuurille	Yleisömäärät lisääntyvät 5 %	Kulttuuripalvelut

660 Kulttuuripalvelut

Vastuuhenkilö: kulttuurijohtaja

Joensuun kaupungin strategian alaohjelmaan kuuluvassa kulttuuriohjelmassa linjataan Joensuun kulttuuripalveluiden olemassaolon tarkoituksiksi tuoda kulttuuri osaksi arkea ja vapaa-aikaa kaikkiin elämän eri vaiheisiin, sekä mahdollistaa kulttuuri tasa-arvoisesti kaikille asuinpaikasta, iästä, varallisuudesta, kulttuurisesta taustasta ja terveydentilasta riippumatta. Kuntien kulttuuritoimintalaki asettaa kulttuurin kunnalliseksi peruspalveluksi.

Kulttuuripalveluiden tulosalueeseen kuuluvat yleinen kulttuurityö, lastenkulttuurikeskus, konservatorio, Joensuun seudun kansalaisopisto, Joensuun museot - Pohjois-Karjalan alueellinen vastuumuseo (Pohjois-Karjalan museo Hilma, Joensuun taidemuseo ONNI, Joensuun bunkkerimuseo, Galleria Annamajja Tuupovaarassa), kaupunginorkesteri ja Joensuun seutukirjasto. Kulttuuripalvelut tukee yhteisöjen, järjestöjen sekä kolmannen sektorin kuin ammattitaiteilijoiden toimintaa kulttuuririvustuksin. Lastenkulttuurikeskus koordinoi maakunnallista lastenkulttuuriverkostoa sekä kulttuurikasvatuksellista yhteistyötä eri toimijoiden kanssa. Valtionosuuteen oikeuttavaa taiteen perusopetusta järjestetään niin konservatoriolla musiikin opetuksessa kuin kansalaisopistossa kuvataiteen puolella. Konservatorio antaa opetusta myös ammatillisen toisen asteen koulutuksessa sekä myy myös musiikkiopistopalveluitaan Kontiolahdelle. Kansalaisopiston ja kirjastopalveluiden

toimialueeseen kuuluvat Joensuun lisäksi Kontiolahti, Liperi, Outokumpu ja Polvijärvi. Joensuun seutukirjasto toimii Pohjois-Karjalan alueellisena kehittämiskirjastona. Valtionosuuden piiriin kuuluu myös Joensuun kaupunginorkesteri.

Pandemia-tilanne on helpottunut alkuvuoden vaikeuksien jälkeen ja vähitellen kulttuuripalvelut ovat pääsemässä toimintojensa osilta normalisoitumaan. Visioita, kehittämisajatuksia sekä ideoita kulttuuripalveluiden tulosalueiden yhdessä toimimiseen sekä kulttuurin vahvistamiseen on jo vuodelle 2023.

Valtuuston hyväksymällä päätöksellä aloitetaan 2023 vuonna hankesuunnittelu Kaupungintalo museoksi -hankkeelle. Visio Sinisen virran konseptista saa jatkoa sekä ajatukset alkavat muodostua toimenpiteiksi päätöksien myötä. Museopalveluiden kuin kaupunginorkesterin asiakasmäärät pyritään saamaan vuoden 2019 tasolle. Tilanne on parantunut jo selkeästi loppuvuotta 2022 kohden mentäessä. Kansalaisopiston opiskelijamäärät lähentelevät jo samaa tasoa kuin ne ennen pandemiaa olivat. Konservatorion opiskelijamääriin pandemia ei ole vaikuttanut erityisvuosien aikoina. Kirjastopalvelut ovat esiintyneet vahvana toimintona myös pandemian aikana sekä sen jälkeen. Vaikuttaa, että omaehtoinen opiskelu ja kirjojen luku on luonut elämyksellisen mahdollisuuden ja väylän ihmisille tänä erikoisena ajanjaksona. Muu kulttuurityö ja lastenkulttuuri ovat mahdollistaneet kulttuurin saavutettavuutta ja osallisuutta jo vakiintuneella otteella huomioiden myös Joensuun pitäjät.

Joen Yö -festivaali toimi ulkoistettuna tapahtumana ensimmäistä kertaa vuonna 2022. Jatkamme yhteistyötä tapahtuman toimittajan kanssa myös vuonna 2023.

Kulttuurin unelmavuosi 2023 -hanke toteutuu Joensuun kaupungin ja Pohjois-Karjalan Maakuntaliiton yhteishankkeena. Hanke on saanut alkunsa Saimaa-ilmiö 2026 hankkeen sisällöistä, joiden mukaisesti Itä-Suomen maakuntien keskuskaupungit järjestävät vuorollaan itsenäisesti oman kulttuurin unelmavuoden vuosien 2022-2025 aikana. Kulttuurin Unelmavuosi -hankkeella arvioidaan järjestettävän vähintään 100 erilaista tapahtumaa, joissa on vuonna 2023 noin 35 000 osallistujaa. Hankkeessa on arvioitu toteutettavan viisi kilpailua ja osallistavia työpajoja/esityksiä 10. Lasten tapahtumia järjestetään 22 kappaletta, joiden osallistujamääräksi on arvioitu 3500 ja yläasteikäisten tapahtumia 10 kappaletta, joihin tavoitellaan 2300 osallistujaa. Ikäihmisille suunnattuja tapahtumia tavoitellaan järjestettäväksi 10 kappaletta, joissa osallistujia 2000. Työpajoja ammattilaisille järjestetään 6 kpl, joiden osallistujamääräksi on arvioitu 100.

Rantakylän kirjaston valmistumiseen liittyvä kalustomääräraha on kulttuuripalveluille suunnattu suurin investointi vuodelle 2023.

Taloudelliset ja määrälliset tavoitteet

Yhteiset palvelut	TP 2021	TA 2022	TA 2023	Muutos %
Kulttuuritapahtumat				
Järjestettyjen tapahtumien ja työpajojen lkm	155	50	20	-60,0 %
Järjestettyjen tapahtumien ja työpajojen kävijämäärä	17785	1 500	3 500	133,3 %
Kulttuuriavustukset				
Myönnetyt avustukset kpl	75	80	80	0,0 %
Avustukset yhteensä	-186 421	-191 000	-262 500	37,4 %
Lastenkulttuurikeskus				
Järjestettyjen tapahtumien lukumäärä	212	220	250	13,6 %
Järjestettyihin tapahtumiin osallistujat	6 452	7 000	7 200	2,9 %
Henkilöstömäärä				
Henkilötyövuodet yhteensä	9	3,6	4,0	11,1 %
Toimintatulot	62 376	36 000	36 000	0,0 %
Toimintamenot	-679 053	-663 800	-761 000	14,6 %
Toimintakate	-616 677	-627 800	-725 000	15,5 %

Museot	TP 2021	TA 2022	TA 2023	Muutos %
Pohjois-Karjalan museo				
Kävijöiden lkm	18 516	23 000	25 000	8,7 %
- joista koululaisia ja opiskelijoita lkm	3 071	3 000	3 000	0,0 %
Tapahtumat (työpajat, opastukset jne)	133	50	50	0,0 %
Tapahtumat, osallistujat	2 784	2 800	3 000	7,1 %
Taidemuseo				
Kävijöiden lkm	11 065	10 000	14 000	40,0 %
- joista koululaisia ja opiskelijoita lkm	1 608	2 500	3 000	20,0 %
Tapahtumien määrä	80	186	50	-73,1 %
Tapahtumiin osallistujat	1 352	2 800	3 000	7,1 %
Henkilöstömäärä				
Henkilötyövuodet yhteensä	20	18	18	-1,9 %
Toimintatulot	100 386	140 900	171 000	21,4 %
Toimintamenot	-1 764 124	-1 836 500	-2 043 000	11,2 %
Toimintakate	-1 663 738	-1 695 600	-1 872 000	10,4 %

Kaupunginorkesteri	TP 2021	TA 2022	TA 2023	Muutos %
Orkesterin tapahtumat				
Konserttien lkm ("isot" konsertit)	48	29	28	-3,4 %
Esiintymiset pienryhmäkoonpanossa, lkm	153	25	25	0,0 %
Yleisötyö ja avoimet kenraalit	42	40	50	25,0 %
Myytyjen lippujen lkm	3 364	7 500	9 000	20,0 %
Kuulijoiden lkm	27 294	60 027	45 000	-25,0 %
Henkilöstömäärä				
Henkilötyövuodet yhteensä	40	43	43	0,0 %
Toimintatulot	288 444	200 000	175 000	-12,5 %
Toimintamenot	-2 481 813	-2 528 600	-2 622 000	3,7 %
Toimintakate	-2 193 370	-2 328 600	-2 447 000	5,1 %

Joensuun seutukirjasto	TP 2021	TA 2022	TA 2023	Muutos %
Seutukirjasto				
Lainat lkm	2 104 073	2 100 000	2 150 000	2,4 %
Aukiolotunnit	55 572	24 000	26 000	8,3 %
Aukiolotunnit: omatoimiauukio		41 000	47 000	14,6 %
Käynnit lkm	845 690	950 000	1 100 000	15,8 %
Verkkokäyntien lkm	761 590	750 000	650 000	-13,3 %
Tapahtumat	295	800	800	0,0 %
Käyttäjäkoulutus	545	600	650	8,3 %
Aineistohankinnat €/asukas	6	6	6	0,0 %
Henkilöstömäärä				
Henkilötyövuodet yhteensä	87	84	84	-0,4 %
Toimintatulot	1 731 927	1 795 000	1 851 400	3,1 %
Toimintamenot	-5 742 082	-5 940 600	-6 376 900	7,3 %
Toimintakate	-4 010 154	-4 145 600	-4 525 500	9,2 %

Konservatorio	TP 2021	TA 2022	TA 2023	Muutos %
Musiikkiopisto				
Opiskelijat yhteensä	952	940	870	-7,4 %
- musiikkiopistotaso	547	545	535	-1,8 %
- varhaisiän musiikkikasvatus	365	360	300	-16,7 %
- avoin osasto	40	45	35	-22,2 %
Musiikkiopiston opetustunnit	26796	26 400	26 300	-0,4 %
Avoimen osaston opetustunnit	847	750	750	0,0 %
Musiikin ammatillinen koulutus				
Opiskelijat	65	65	60	-7,7 %
Konserttien/tapahtumien lkm	135	220	220	0,0 %
Konserttien/tapahtumien kuulijamäärä	19374	20 000	20 000	0,0 %
Henkilöstömäärä				
Henkilötyövuodet yhteensä	45	55	55	0,5 %
Toimintatulot	474 617	485 000	485 000	0,0 %
Toimintamenot	-3 275 743	-3 933 600	-4 038 500	2,7 %
Toimintakate	-2 801 126	-3 448 600	-3 553 500	3,0 %

Joensuun seudun kansalaisopisto	TP 2021	TA 2022	TA 2023	Muutos %
Vapaa sivistystyö				
Vapaa sivistystyö, opiskelija	14 535	20 000	23 500	17,5 %
opetustunnit	29 662	42 000	45 000	7,1 %
Joensuun opetustunnit, joista	20 791	29 000	30 500	5,2 %
Lapset ja nuoret	4 938	5 500	5 800	5,5 %
Kuvataide	1 417	2 300	2 600	13,0 %
Teatteri, sirkus ja ilmaisu	428	900	900	0,0 %
Kirjallisuus ja kirjoittaminen	581	400	500	25,0 %
Musiikki	2 928	3 450	3 850	11,6 %
Tieto- ja viestintätekniikka	551	950	850	-10,5 %
Kielet	3 364	4 500	4 500	0,0 %
Kädentaidot ja muotoilu	1 470	3 200	3 200	0,0 %
Hyvinvointi, kauneus ja terveys	209	250	550	120,0 %
Puutarha, luonto ja koti	205	600	400	-33,3 %
Ruoka	247	650	500	-23,1 %
Liikunta ja tanssi	3 887	6 250	6 750	8,0 %
Muu koulutus	193	50	50	0,0 %
Maksullinen palvelutoiminta	373	0	50	
Henkilöstömäärä				
Henkilötyövuodet yhteensä	16	58	58	-0,3 %
Toimintatulot	1 170 244	1 763 300	1 777 600	0,8 %
Toimintamenot	-2 999 220	-3 880 500	-4 085 600	5,3 %
Toimintakate	-1 828 976	-2 117 200	-2 308 000	9,0 %

1 000 euroa	TP2021	TA2022	TA2023	Muutos %	TS2024	TS2025	TS2026
Toimintatulot	3 828	4 420	4 496	1,7 %	4 648	4 761	4 877
Toimintamenot	-16 942	-18 784	-19 927	6,1 %	-20 622	-21 135	-21 659
Toimintakate	- 13 114	-14 363	-15 431	7,4 %	-15 974	-16 373	-16 782

690 Liikuntapalvelut

Vastuuhenkilö: liikuntajohtaja

Kuvaus 2023 ja keskeiset muutokset

Liikuntapalvelujen kokonaisuus muodostuu liikuntapalvelujen hallinnosta, seuroille jaettavista avustuksista, terveyden ja hyvinvoinnin edistämisestä, Joensuun Urheiluakatemiasta, kaupungin ylläpitämistä sisä- ja ulkoliikuntapaikoista, Joensuu Areenasta sekä syksyllä 2022 käyttöön otetusta Motonet Areenasta. Ohjattuja ryhmiä järjestetään yhteistyössä Joensuun seudun kansalaisopiston kanssa.

Motonet Areenan käyttöönotto viivästyi suunnitellusta ajankohdasta yhdeksän kuukautta. Sen vuoksi myös oppilaitoksilta saatava tulot vaikuttavat täysimääräisesti vasta vuonna 2023.

Lykynlammen rakennukset ovat olleet myynnissä koko vuoden 2022. Lykynlammen jatkosta tulee tehdä ratkaisu vuoden 2023 aikana. Mehtimäen jääurheilukeskuksen peruskorjaus ja laajennus käynnistyy 2023. Uimahallien hankesuunnitelmat valmistuvat myöhemmin syksyllä 2023. Vuoden 2023 aikana tulee linjata Joensuun uimahallipalveluverkon tulevat ratkaisut. Sirkkalan liikuntatilat valmistuvat syksyllä 2023, jolloin voimistelun harrastamiseen saadaan uudet 960 m2 tilat.

Koronapandemia lisäsi ulkoliikunnan kysyntää, mikä aiheutti paineita ulkoalueiden ja reittien ylläpitoon ja paikkojen käytettävyydestä viestimiseen. Jos kysyntä kasvaa edelleen, on ulkoliikunnan ylläpitoresursseja tarkasteltava kokonaan uudestaan. Samalla on myös käytävä laajempi keskustelu koko liikuntapalveluiden palveluverkosta ja henkilöstöressursista.

Liikuntapalvelut edistää aktiivisesti Urheilukaupunki Joensuu -ohjelman toteuttamista. Kuntalaisia houkutellaan liikunnallisen elämäntavan piiriin ja edistämään hyvinvointiaan.

Taloudelliset ja määrälliset tavoitteet

Yhteiset palvelut	TP 2021	TA 2022	TA 2023	Muutos %
Avustukset				
Tuettujen seurojen/järjestöjen määrä	46	55	50	-9,1 %
Avustukset yhteensä (brutto)	220 390	-220 500	-220 500	0,0 %
Terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen				
Ohjattuun toimintaan osallistuneiden lukum.	790	1 200	1 200	0,0 %
Seniorikorttikäynnit uimahalleissa	26 588	40 000	35 000	-12,5 %
Urheiluakatemia				
Opiskelijoiden lkm	470	470	500	6,4 %
Toimintatulot	275 330	276 600	276 600	0,0 %
Toimintamenot	-1 070 361	-1 089 200	-1 067 600	-2,0 %
Toimintakate	-795 031	-812 600	-791 000	-2,7 %

Sisäliikuntapaikat	TP 2021	TA 2022	TA 2023	Muutos %
Uimahallit				
Käynnit lkm	144 246	270 000	280 000	3,7 %
Toimintatulot	544 152	873 900	973 900	11,4 %
Toimintamenot	-3 171 049	-3 292 400	-3 835 100	16,5 %
Toimintakate	-2 626 897	-2 418 500	-2 861 200	18,3 %

Mehtimäen urheilukeskus	TP 2021	TA 2022	TA 2023	Muutos %
Joensuun Areena				
Tapahtumien lkm	73	60	75	25,0 %
Tapahtumakäyttö vrk	13	25	35	40,0 %
Liikuntakäyttö vrk	341	337	318	-5,6 %
Suljettu vrk	12	12	12	0,0 %
Kokonaiskävijämäärä	192 579	250 000	320 000	28,0 %
Jäähallit				
Käyttöaste %	48 %	70 %	70 %	0,0 %
Toimintatulot	484 282	1 145 300	1 465 300	27,9 %
Toimintamenot	-5 203 595	-5 680 500	-6 091 400	7,2 %
Toimintakate	-4 719 313	-4 535 200	-4 626 100	2,0 %

Maaseutualueiden ulko- ja sisäliikuntapaikat	TP 2021	TA 2022	TA 2023	Muutos %
Toimintatulot	52 130	92 200	72 200	-21,7 %
Toimintamenot	-1 567 278	-1 730 500	-1 745 900	0,9 %
Toimintakate	-1 515 148	-1 638 300	-1 673 700	2,2 %

Liikuntapalvelut yhteensä	TP 2021	TA 2022	TA 2023	Muutos %
Henkilöstömäärä				
Henkilötyövuodet yhteensä	71	69	68	
Toimintatulot	1 355 895	2 388 000	2 788 000	16,8 %
Toimintamenot	-11 012 283	-11 792 600	-12 740 000	8,0 %
Toimintakate	-9 656 388	-9 404 600	-9 952 000	5,8 %

1 000 euroa	TP2021	TA2022	TA2023	Muutos %	TS2024	TS2025	TS2026
Toimintatulot	1 356	2 388	2 788	16,8 %	2 873	2 943	3 015
Toimintamenot	-11 012	-11 793	-12 740	8,0 %	-13 138	-13 463	-13 797
Toimintakate	- 9 656	-9 405	-9 952	5,8 %	-10 265	-10 520	-10 782

Kulttuuri- ja liikuntalautakunta yhteensä

1 000 euroa	TP2021	TA2022	TA2023	Muutos %	TS2024	TS2025	TS2026
Toimintatulot	5 184	6 808	7 284	7,0 %	7 521	7 705	7 892
Toimintamenot	-27 954	-30 576	-32 667	6,8 %	-33 760	-34 598	-35 455
Toimintakate	- 22 770	-23 768	-25 383	6,8 %	-26 239	-26 893	-27 563